

Szakmai munkanapló és beszámoló

Tampere, Finnország

2017. március 19-25.

2016-1-HU01-KA116-022505

Előzmények

2016-ben azzal kereste intézményünket a szegedi Fodor József Szakközépiskola, hogy finn partnere faipari tanulók számára keres magyar fogadóintézményt. Örömmel vettük ezt és megkezdtük a levelezést a partnerrel mely eredményeképp ez a mobilitás meg is valósult.

Fogadóintézmény:

Tampere TREDU Vocational College

Résztvevők:

- Feketű Béla, intézményvezető, projekttervezés, stratégia
- Krämmer Erika, intézményvezető helyettes, projektirányítási feladatok, ellenőrzés
- Németh-Szabados Klára Viktória, projektvezető, projektirányítás, operatív tervezés
- Venter Erika, projektkoordinátor, ECVET szakértő, operatív tervezés
- Csőke Tamás, szakmai tanár, faipari szakmacsoport, szakmai tervezés

A következő oldalakon a szakmai munkanapló olvasható, melyet a résztvevők naponta közösen vezettek

Szakmai munkanapló

2017. március 20., hétfő

Magyar tanárcsoportunk első ízben Hervanta városrészben, Tampere külvárosában tett látogatást. Az iskolának (TREDU) itt található a legnagyobb épületkomplexusa. Rengeteg új ismerettel lettünk gazdagabbak. Ebből kapott egy csokorra valót az első nap beszámolója:

A rugalmasság és az egyénre szabottság átítatja az egész finn oktatási rendszert, beleértve a szakképzést is. Az állam ugyan részben finanszírozza a szakképzést, de részletekbe nem avatkozik be, irányvonalat ad csupán. A pedagógusi munkát végzők hangsúlyozzák a csapatmunka fontosságát. A képzések száma nem sok, de az alapképzés igen alapos. A cégek – köztük a legmodernebb iparágak képviselői, mint pl. háromdimenziós nyomtatás, robotika - saját igényeik szerint képzik a diákokat. Lenyűgöző a tanárok és az oktatást segítő angol nyelvtudása. Az épület minőségi és praktikus infrastruktúrával segíti a minőségi tudás elsajátítását, mely minden ízében inspiráló és motiváló. A diákok számonkérése egy produktum részbeni vagy teljes elkészítése, mely során a felelősségvállalás kulcsfontosságú. A finn kompetenciaalapú képzésben a bizalom és az esélyegyenlőség példaértékű. A tanulási eredményekben és azok egységeiben való gondolkodás is hozzátesz az oktatás sikeréhez.

A finn tanárok joggal büszkék oktatási rendszerükre.

A szakképzésben csak munkatapasztalattal rendelkezők taníthatnak. A tanárok számára vannak ugyan indikátorok, melyek mentén megfogalmazhatók feljűk az elvárások, úgy azonban, hogy teljes bizalmat élvezve, kellő mozgásteret biztosítanak számukra.

Az iskola befejezése, a szakképzés megszerzése után két évig nyomon követés történik.

Színes sportolási lehetőségek sora várja az itt tanuló diákokat.

Európai uniós polgárok számára a szakképzés ingyenes, csakúgy, mint a többfogásos, igen egészséges ebéd.

Indokolt esetben az állam erős marketing politikával támogatja a szakképzés gazdaságban és munkaerőpiacon betöltött szerepét.

2017. március 21. kedd

Ezen a napon műhelyek és tantermek látogatása volt az egyik fő program.

Fontosnak érzik a finn tanítás a tanulás szereplői, hogy otthon érezzék magukat az iskolában.

Az érettségi egyetlen kötelező tantárgya a finn nyelv, ezen kívül három választott tantárgyból választhatnak a diákok pl. matematika emelt vagy közép szinten, svéd emelt vagy közép

szinten és valamilyen egyéb választható tárgy, melyek halmaza szinte minden egyéb tantárgyat tartalmaznak pl. szociológia, pszichológia, társadalmi ismeretek, második idegen nyelv.. stb. Az érettségi időtartama 6 óra hossza.

A diákok saját órarendet készítenek egy „Wilma” elektronikus napló segítségével. A tanórák 75 percesek, az órák közti csengő fogalma ismeretlen.

A tanárok hangsúlyozzák a gimnáziumi és a szakképzés átjárhatóságának és összekapcsolódásának jelentőségét.

A tanév során két alkalommal 1-1 hetes projekt ad otthont új technológiák megismerésére (pl. a robotika és 3D nyomtatás legújabb vívmányai).

Miközben a diákok összeállítják az órarendjeiket, és tantárgyat választanak, senkit nem utasítanak el. Ha egy tantárgyra kevés a jelentkező, akkor a tanár az órák 50%-át tartja meg, míg a többi kurzushoz tartozó anyag önálló feldolgozás tárgya. Amennyiben a diákok száma csak néhány fő, a kurzus akkor is elindul. Tanári segítséggel, de intézményes tanórák nélkül. A diákok ebben az esetben önállóan készülnek fel a vizsgákra.

2017. március 22. szerda

Ezen a napon az európai szakképzési kreditrendszer (ECVET) részleteiről kaptunk hasznos útavalót. A helyszín a Tredu, Åkerlundinkatu 8 campus-a volt, itt egy előadást láthattunk az általuk használt ECVET alapelvekről, Anne Tyynelä előadásában. Számunkra ez még az előadást követően is nagyon nehezen kezelhető dolog, hiszen Magyarországon a krediteket a szakképzésbe nem vezették be, a minőségbiztosítási alapelvek azonban nagyon jól nyomon követhetőek voltak az előadás során. Kiemelték, hogy nem a lexikális tartalmak teszik a munkaerőpiacon alkalmassá a szakmák képviselőit. A külföldi tapasztalatszerzés során továbbá számos olyan kompetencia is fejlődhet, melynek megszerzése eredetileg nem is volt cél, ők ezt is elismerik a mobilitást követően, hiszen az is fontos, hogy ne kelljen semmit ismételni a tanulási utak során. Akkor is számít a megszerzett tapasztalat, ha az nem ahhoz a szakmához kapcsolódik, ezért fontos minden tevékenységről beszámoltatni a diákot és amennyiben kap bármiféle igazolást erről, azt be szokták számítani.

A finn diákok minimum kettő, de jellemzően négyfős cserediák programok keretein belül vesznek részt külföldi mobilitásokon. AZ egységes ECVET dokumentumok használata kötelező, ez teszi lehetővé az összehasonlíthatóságot és a megszerzett ismeretek/kompetenciák az elismerését. A csereprogram beépül az oktatásba, így a diák nem érzi, hogy kimaradna bármiből is a hazai képzés során. A tanulási eredmények a fontosak, nem az idő. A dokumentáció a fogadó intézmény feladata. Kiemelik az informális tanulás fontosságát is, és elismerik mérésének dilemmáit. Együttműködésük külföldi partneriskolákkal és fogadó intézményekkel mindig bizalmi alapon nyugszik. A partnerekkel kötnek együttműködési megállapodást. Az utazást megelőzi kétnapos felkészítés, melyet részben azok tartanak, akik

korábban már részt vettek külföldi mobilitásban. A diákok értékelése nem százalékos értékelés, itt krediteket kapnak.

Ezen a napon a Safety and security training net otthont adó Koivistontie 31 campus-ra is ellátogattunk ahol egy önvédelem óra részesei voltunk, ezután egy hallgató lány bemutatta nekünk képzését, angol nyelven, elkísértük a gyakorlati termeikbe is, ahol kamerabekötésüket tanultak és gyakoroltak. A rendkívüli felszereltség mellett bennünket nyelvtanárokat az érdekelt, hogy lehet, hogy ilyen remekül beszél mindenki Finnországban angolul. Nos erre is választ kaptunk: mert nem csak tanulják, hanem folyamatosan használják az angol nyelvet:) Az internet, a filmek a moziban, a tv-ben...mind angolul vannak, így ez nem kérdés:)

2017. március 23. csütörtök

A mai napi program is nagyon színes volt, megtekintettük az 1820 óta működő, családi vállalkozásnak indult Finlayson gyárat, mely hosszú évszázadokok keresztül adott munkát a helyi családoknak, köztük asszonyoknak, a gyár korábban Tampere központjában üzemelt, infrastruktúrája egy városéval egyezett meg, volt pl.: óvoda, iskola, orvosi rendelő is, ma a gyárépületek külterületeken vannak, a belvárosi épületek műemlék jellegűek.

Ezután a TREDU mobilitási munkájáról hallhattunk Anne Patana-tól, aki elmondta, hogy iskolánkhoz hasonlóan ők is rendelkeznek Mobility Charter dokumentummal, mely itt is egy egyszerűsített pályázati lehetőséget kínál azonban ők egy egész pályázati részleggel dolgoznak, hiszen 330 tanuló utazik külföldre egy tanév során. Több ember egész napos munkájával tartható fent rendszerük. A tanulók kint tartózkodási ideje minimum 2-4 hét, maximum négy hónap, nálunk a hosszabb időintervallumra még nem volt példa, de tervezzük ezért erről sokat kérdeztünk. A másik érdekes dolog volt, hogy a finn projekt koordinátorok közvetítő cégek segítségét is igénybe veszik, így ha nincs olyan munkaerőpiaci partner amilyen szakmai igény felmerül, ezzel is tudják biztosítani a hallgatók számára a külföldi szakmai gyakorlatot. A jelentkezés folyamata a „Wilma” nevű elektronikus naplóban történik, büszkén hallgattunk ezt, hiszen nálunk is az elektronikus napló az alapja a jelentkezésnek. Tanárokat ritkán küldenek diákokkal. Széles kínálatú partnerkapcsolatokra törekszenek, hogy színes lehetőségeket kínáljanak a tapasztalatszerzésre. A kevésbé preferált szektorokat részesítik előnyben. Elsősorban 18 év feletti diákokat utaztatnak, a tanár csak új kapcsolat elején utazik rövid időre. Jogilag nem érzik indokoltnak a tanári kíséretet. Egy új kapcsolat elején a diákok száma mindig alacsony (2-4 fő). A tanulók és kinti oktatójuk részt vesz a tanulók külföldi szakmai gyakorlatának tervezésében, a külföldi intézmény informálásába vonják be őket, hogy a tanuló testre szabott feladatokat és kihívásokat kaphasson. Szívesen működnek együtt a fogadó intézmények tanáraival a diákjaik érdekében.

2017. március 24. péntek

Leena Hämalainen intézményvezető fogadott bennünket ezen a napon, aki prezentációjában kitért korábban nem hallott oktatási részletekre.

A tanulóknak a szakképzésben 180 kreditpontot kell teljesíteniük. Ebből 135 kredit szakképzési kompetenciát fed le (van köztük kötelező és szabadon választható), 35 kredit közismereti kreditet jelent, 10 kredit pedig szabadon választható tárgyakból szerezhető meg (nagy a kínálat). Ha a diák elég érett, a szabadság óriási előny. A képzés során a tanulók készségeit és kompetenciáit értékelik. Érdeklődve hallgattunk, hogy fontos a diák önértékelése is.

A kreditek modulokból tevődnek össze, melyek elvárásai és értékelése államilag szabályozott. Egyre több diák tanul cégeknél, ahol mindig van egy oktatásért felelős személy, akit a szakképző intézmények képeznek ki. Ez is eltérő volt az itthoni tapasztalatokhoz képest, bár nagyobb cégeknél van olyan referens aki a tanulókkal foglalkozik, de koránt sem oktató, szakmabeli vagy pedagógus, inkább adminisztrátor. A céges gyakorlat 30 kredit, mely több helyen is teljesíthető. A helyzet vélhetően változik a jövőben (erősebb céges jelenlétre lehet számítani), mert a szakképző intézmények komoly költségmegvonás előtt állnak. A cégeket az iskola informálja arról, hogy mit kell tanítani.

A diákok önállóan keresnek céget, de szükség esetén az iskola segít. Fizetést nem, de ösztöndíjat kaphatnak. Az iskola nem fizet a cégeknek, az állam sem. A rendszer mindkét oldalról előnyösnek tűnik a jövőbeli kölcsönös és sikeres együttműködés miatt.

Fontos, hogy a diákok tantárgyválasztása racionális legyen és a piaci igényeknek megfelelő.

Az iskola szerepet vállal a támogatásban és segítségnyújtásban. Minden diák tartozik valakihez (mentorálás). A szakképzés hangsúlyozza, hogy a munkaerőpiac változik, az iskolának pedig vele kell változnia. A regionális munkaerő piaci kihívásokra is reagálni kell, melyek szélesebb körű kompetenciák lefedésével érhető el.

A Kereskedelmi és Iparkamara támogatói szerepet tölt be, ezen kívül támogatótestületek is vannak, ide tartoznak az iskolák és cégek képviselői.

Néhány hónap múlva Finnországban a szakképesítések száma 351-ről 164-re változik. A reformnak az a célja, hogy a szakképzésből kikerülő diákok széles spektrumú kompetenciákkal rendelkezzenek, olyan alapokkal, melyekkel az országban bárhol el tudjanak helyezkedni, a szakmák nincsenek apró darabokra bontva (pl.: építős = kőműves + épületasztalos + ács kompetenciák)

A hétköznapi tanítása rendje úgy néz ki, hogy egy nap egy tanár foglalkozik a tanulókkal. Egy modulon belül a tanárok száma maximum 2-3. Lényegesen több a gyakorlat, mint az elmélet. Az integrált tanítás szükségessége is elhangzott, mely jól érvényesülhet pl. a matematika-szakképző tárgyak viszonylatában. A tanítási év felosztása a következő: 4x9 hét + 2x1 hét projekt hét. A beiratkozás júniusban történik. Szeptembertől kötelező tárgyakat tanulnak a diákok, később a szabadság egyre növekszik.

A 2017. szeptembertől életbe lépő reform teljesítéséhez új kompetenciák kellenek a változó munkaerő piaci igények miatt. Az iskola felelősséget érez a tanári digitális kompetenciák

fejlesztése területén (pl. mérések, portfólió készítése, kapcsolattartás), fontosnak tartja el- és felismerni, hogy minden élethelyzetben tanul a diák. A középfokú és felsőfokú oktatás együttműködése továbbra is megmarad. A reform bevezetése után a szakképző iskolák támogatásának mértéke függ majd a sikeresen teljesített moduloktól, a munkába állók és a továbbtanulók számától.

Finnországban a tanfelügyeleti rendszer az 1970-es években megszűnt.

A Tamperében eltöltött egy hét gyorsan elrepült. Hálásak vagyunk iskolánk vezetésének és projekt koordinátorunknak a lehetőségért, a finn TREDU összes közreműködő tanárának a szakszerű, lelkiismeretes tájékoztatásért. Értékes tapasztalatokkal és élményekkel lettünk gazdagabbak.

Összegzés és eredmények

Tamperei látogatásunk célja az volt, hogy a remekül működő és eredményes finn szakképzésnek a nemzetközi tevékenységét, stratégiai tervezését megfigyelje és adaptálható jó példákat hozzon haza. A projektvezető és a koordinátor az együttműködési lehetőségek megkeresését és az ECVET módszerek megfigyelését tűzte ki célul míg a szakmacsoportokat reprezentáló szakmai tanár kolléga a konkrét tartalmi együttműködésre keresett lehetőséget. Mindezekon túlmenően természetesen a finn rendszer felépítése, kapcsolódás a közoktatáshoz és a napi oktatás feladatokon túl a vizsgaszervezés, finanszírozás, a külföldi szakmai tapasztalat helye a rendszerükben is nagyon érdekes kérdés volt számunkra. Érdekelte bennünket a humán erőforrás, szám, összetétel, végzettség, segítő foglalkozásúak, a tanári szakma presztízse az iskolai tanműhelyek, azok berendezése, elmélet-gyakorlat aránya, működése, a munkahelyek és iskola kapcsolata is. Szerettük volna, tudni, hogy hogyan adminisztrálnak, hogy kezelik a tanulók adatait, hogyan készül a tanulók órarendje és milyen tankönyvekből és módszerekkel folyik a tanítás. Legjobban azonban az érdekelt bennünket, hogy mi a sikerük titka...

Látogatásunkat egy 2018. márciusában megvalósult 6 fős Job shadowing követte, ezzel egyidőben két tanulónk - akik a diákönkormányzatot képviselték - is részt vett egy intézmény látogatáson, hogy hazaérve népszerűsítsék az Erasmus+ projektjeinket. 2018. április 18-május 20-ig pedig az első finn diákcsoportot fogadhattuk iskolánkban, akik 5 hétig szegedi cégeknél is gyakorolhattak. Volt fodrász, rendész, épületgépész, villanyszerelő és építős tanuló is köztük. A program hatására sok céget kértünk fel hosszú távú együttműködésre, akik úgy tűnik elkötelezték magukat a programban. Jelenleg szerveződik 5 fő frissen végzett tanulónk tamperei szakmai gyakorlata, és egyben az első hosszú távú mobilitásunk, ami 4 hónapos lesz.